

Vragen Webinar DUMAVA, 13 september 2022

In dit document vindt u de meest gestelde vragen uit het webinar, dat plaatsvond op 13 september 2022. De vragen zijn ingedeeld in de volgende categorieën:

- gebouwen;
- energieadvies;
- eigenaar;
- maatregelen;
- regeling;
- cumulatie;
- projectkosten;
- overig.

Gebouwen

1. Bij gebouwen waar meerdere functies in gehuisvest zijn (zoals kantoren), moet het energieadvies voor het gehele gebouw worden uitgevoerd?
Het energieadvies moet gaan over het maatschappelijk vastgoed. Als een kantoor onderdeel is van het gebouw, maar niet hoort bij het maatschappelijk vastgoed, hoeft dit niet te worden meegenomen in het energieadvies.
2. Er zitten bij de categorie 'monumenten' interessante verduurzamingsmaatregelen bij voor gebouwen die geen monument zijn. Moet een gebouw per se een monument zijn? Ja, een gebouw moet een (rijks)monument zijn om in aanmerking te komen voor de maatregelen voor monumenten. U vindt alle maatregelen voor monumenten op de [maatregelenlijst](#), onder **categorie L 'Monumenten'**.
3. Wij gaan een verduurzamingsmaatregel doorvoeren in drie gebouwen. We moeten dus drie aanvragen indienen. Moet de opdracht die we aan de aannemer verstrekken per gebouw zijn, of mag het ook één opdracht zijn voor alle gebouwen samen?
U mag één opdracht voor alle gebouwen verstrekken. Bij de subsidieaanvraag vragen we een gespecificeerde begroting voor de verduurzamingsmaatregelen die genomen worden per gebouw. U moet dus wel een begroting hebben per gebouw. Ook de subsidie wordt vastgesteld per gebouw, dus het moet inzichtelijk zijn welke kosten worden gemaakt per gebouw. U hoeft bij de aanvraag geen overeenkomst per gebouw aan te leveren.
4. Hoe zit het met de Erkende Maatregelen als die voor een ziekenhuis niet verplicht zijn omdat de terugverdientijd > 5 jaar is?
Als uw vastgoed niet hoeft te voldoen aan de [informatieplicht](#), kunt u subsidie aanvragen voor deze maatregelen. Indien uw vastgoed wel informatieplichtig is, kunt u hiervoor geen subsidie aanvragen. U had deze maatregelen dan al moeten nemen in het kader van de informatieplicht. Als de terugverdientijd > 5 jaar is, komen de maatregelen in aanmerking voor DUMAVA.
5. Hoe ga je om met meerdere adressen per pand? Kun je dan meerdere aanvragen doen?
U moet per adres of kadastraal object een subsidieaanvraag indienen. Heeft een pand meerdere adressen? Dan moet u per adres een aanvraag indienen.

6. Je mag voor drie zaken subsidie aanvragen. Geldt dit dan per gebouw, of voor de hele stichting met meerdere gebouwen?
Dit geldt per gebouw. U kunt per gebouw een aanvraag indienen voor 1, 2 of 3 verduurzamingsmaatregelen, of voor een integraal verduurzamingsproject.

Energieadvies

7. Als ik één maatregel laat uitvoeren, is het dan verplicht om een energielabel op te laten stellen? En hoe zit het bij het energieadvies?
Dit is afhankelijk van het eigendom en de grootte van uw vastgoed. Voor een gebouwde onroerende zaak dat in gebruik is bij een overheidsinstelling, met een gebruiksoppervlakte van meer dan 250 m², is een geldig energielabel verplicht.

Is dit niet het geval? Dan is het bij het uitvoeren van één maatregel niet verplicht een energielabel te laten opstellen. U kunt hier wel voor kiezen. De subsidie voor het energielabel is 50% van de kosten.

Bij het indienen van een subsidieaanvraag heeft u een energieadvies nodig. Om in aanmerking te komen voor DUMAVA is het dus altijd nodig een energieadvies op te laten stellen, ongeacht hoeveel maatregelen u laat uitvoeren. Met het energieadvies weet u welke verduurzamingsopties er zijn voor uw gebouw.

Kiest u voor een integraal project met maatwerkadvies? Dan moet u een energielabel laten opstellen voor én na de verduurzaming van het gebouw.

Kiest u voor een integraal project (A1) met portefeuille routekaart? Dan moet u een energielabel laten opstellen na de verduurzaming van het gebouw. U vindt alle maatregelen op de [maatregelenlijst](#).

8. Als je al energielabel B hebt, en er is sprake van een integraal project met een maatwerkadvies, dan moet je voor de DUMAVA subsidie drie labelstappen maken tot minimaal B. In dit geval kom je tot label A. Is dit voldoende om in aanmerking te komen voor DUMAVA?
Nee, tot energielabel A is in dit geval niet voldoende. Als u kiest voor een integraal project met maatwerkadvies, is een verbetering van ten minste drie labelstappen verplicht. U moet dus de stap maken van energielabel B naar label A++.
9. Is een onderbouwde begroting op basis van het energieadvies, en de daarin opgenomen kostenindicatie, voldoende voor de subsidieaanvraag? Het is niet altijd mogelijk om alle offertes voor 3 oktober binnen te krijgen.
Ja, dit is voldoende. Bij de subsidieaanvraag wordt gevraagd om een gespecificeerde begroting. We gaan er vanuit dat deze begroting gebaseerd is op het energieadvies.
10. Ik zie bij de 'wat nodig' geen verwijzing naar een Routekaart. Zou je iets over routekaarten kunnen vertellen?
Bij de subsidieaanvraag moet u de portefeuille routekaart of een energieadvies toevoegen. Dit rapport mag op het moment dat u de aanvraag indient, niet ouder zijn dan 36 maanden. De uitgebreide toelichting over de inhoudelijke eisen van het energieadvies of de portefeuille routekaart, vindt u op onze website: <https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/dumava/voorwaarden#verplicht-energieadvies>

11. Één maatregel leidt toch nooit tot drie stappen in je energielabel? Is het maken van drie stappen echt verplicht?

Nee, bij één maatregel is het niet verplicht om drie stappen te maken in het energielabel. Alleen als u kiest voor een integraal project met maatwerkadvies (A1), dan is het een eis om uw huidige energielabel te verbeteren met ten minste drie labelstappen.

Eigenaar

12. Als de gemeente eigenaar is van het maatschappelijk vastgoed (theater), moet de gemeente of de hurende partij een ANBI status hebben?

De gemeente is in dit geval de eigenaar van het maatschappelijk vastgoed en kan subsidie aanvragen voor het verduurzamen. De gemeente hoeft geen culturele ANBI status te hebben. Als de culturele instelling eigenaar zou zijn van het maatschappelijk vastgoed dan zou deze een culturele ANBI status moeten hebben.

13. Geldt de regeling ook voor service appartementen? Bij <<naam>> hebben we verzorgingshuizen en verpleeghuizen, maar ook losstaande service appartementen. Deze staan wel op hetzelfde terrein als het verzorgingshuis, maar elk appartement heeft een eigen adres. Wij zijn eigenaar en verhuren de appartementen aan huurders. Alleen de eigenaar mag de subsidie aanvragen voor het gebouw (ook als deze niet de energierekening betaald).

Bent u eigenaar van maatschappelijk vastgoed? En bent u zorgaanbieder? Dan kunt u DUMAVA aanvragen voor de gebouwen waarin zorg wordt aangeboden. Zijn er gebouwen, of onderdelen van het gebouw, waarin geen zorg wordt aangeboden? Dan kunt u hiervoor geen DUMAVA aanvragen. Misschien zijn er mogelijkheden bij de [SEEH voor VvE](#), [ISDE](#) of [SVOH](#).

14. Als een BV eigenaar is van een rijksmonument (klooster/kerk), is het dan mogelijk om DUMAVA aan te vragen?

Nee, dat is niet mogelijk. U betaalt als BV vennootschapsbelasting en daarom kunt u gebruik maken van de [Energie-investeringsaftrek \(EIA\)](#) of de [Milieu-investeringsaftrek \(MIA\)](#). U komt niet in aanmerking voor DUMAVA.

15. Is een gemeentelijke sporthal een sportinrichting die onder BOSA valt?

Nee, in dit geval valt dit niet onder de [BOSA](#). Als de gemeente eigenaar is van de sporthal, dan komt het vastgoed in aanmerking voor DUMAVA. Als een sportvereniging eigenaar is, dan komt het vastgoed niet in aanmerking voor DUMAVA, en wellicht wel voor BOSA.

16. Gelden de regels voor monumenten zowel voor rijks- als voor gemeentelijke monumenten?

Ja, een rijksmonument komt in aanmerking voor DUMAVA als het ingeschreven staat in het rijksmonumentenregister en het geen woonfunctie heeft. Het provinciaal of gemeentelijke monumenten komt in aanmerking als ze aan de definitie van maatschappelijk vastgoed voldoet. Het monument komt dan bijvoorbeeld in aanmerking als de gemeente of provincie eigenaar is van het maatschappelijk vastgoed.

De maatregelen voor monumenten, kunnen aangevraagd worden door rijks-, provinciale- en gemeentelijke monumenten. U vindt alle maatregelen voor monumenten op de [maatregelenlijst](#), onder categorie L 'Monumenten'.

17. Wij zijn een cultuur historische stichting en hebben een gemeentelijk monument langdurig in erfpacht van de gemeente. Wie moet in dit geval de subsidieaanvraag indienen?
Als erfpachter kunt u subsidie aanvragen voor DUMAVA. Volgens de regeling is eigenaar namelijk gedefinieerd als: eigenaar, erfpachter of opstalhouder van een gebouwde onroerende zaak.

Maatregelen

18. Hoe werkt het wanneer door omstandigheden één van de maatregelen uit een integraal project niet uitvoerbaar blijkt (bijvoorbeeld door financiële/veranderende omstandigheden)? Wordt de subsidie voor dat deel van het integraal project teruggevorderd/niet uitbetaald, maar kan de rest van het integrale project dan gewoon doorgang vinden of wordt de hele subsidie dan teruggevorderd?
Als u een aanvraag indient voor een integraal project dan gaan we ervan uit dat dit haalbaar is voor u. Mocht bij vaststellen van de subsidie blijken dat het integrale project niet gehaald is, dan zal de subsidie vastgesteld worden op de 1, 2 of 3 maatregelen die wel uitgevoerd zijn. Het kan zo zijn dat een deel van het subsidiebedrag teruggevorderd of niet uitbetaald wordt.
19. Kan ik subsidie krijgen voor zonnepanelen?
Ja, u kunt subsidie krijgen voor zonnepanelen (maatregel H.2 op de [maatregelenlijst](#)). Om hiervoor subsidie te ontvangen moet ook het dak geïsoleerd worden of er moet een opslagsysteem geplaatst worden.
20. Vallen warmtepompen, met als doel van het gas af, onder DUMAVA?
Ja, u kunt subsidie krijgen voor een warmtepomp (maatregelen D1 en D2 op de [maatregelenlijst](#)).
21. Je kunt alleen subsidie krijgen voor kosten die zijn gemaakt na het indienen van de subsidieaanvraag. Geldt dit ook voor het energieadvies?
Nee, dit geldt niet voor het energieadvies. U kunt subsidie krijgen voor een energieadvies dat maximaal 36 maanden oud is op het moment dat u de subsidieaanvraag indient. U krijgt dan 50% van de kosten vergoed.
22. Worden maatregelen die binnen één categorie vallen, gezien als één maatregel?
Bijvoorbeeld categorie C 'Bouwkundige aanpassingen in de bestaande thermische schil'. **Hieronder valt 'C.1 HR-glas' en 'C.2. Isolatie'. Is dit samen één maatregel?**
Nee, maatregelen onder één categorie worden niet gezien als één maatregel. Iedere maatregel is een aparte maatregel. In dit geval zijn C.1 en C.2 dus twee maatregelen.
23. Kan een slimme meter ook worden vervangen door een nieuwe slimme meter die beter inzicht geeft in energieverbruik? Bijvoorbeeld per ruimte in plaats van het hele gebouw (maatregel G.1).
Ja, u kunt subsidie krijgen voor een slimme meter met een energieverbruiks-manager/ energiebeheerssysteem voor elektriciteit, aardgas (a.e.) en/of warmte. Deze vindt u terug op de [maatregelenlijst](#) onder G1.
Let op: naar verwachting moet u hierbij wel extra maatregelen uitvoeren. Om in aanmerking te komen voor DUMAVA moeten **uw projectkosten minimaal € 16.666** zijn.

24. Als ik subsidie aanvraag voor een warmtepomp, kan ik dan ook subsidie aanvragen voor andere verduurzamingsmaatregelen, zoals zonnepanelen?
Ja, dat kan. U kunt als eigenaar van maatschappelijk vastgoed subsidie krijgen voor 1, 2 of 3 verduurzamingsmaatregelen, of voor een integraal verduurzamingsproject.
Let op: kiest u voor zonnepanelen? Dan moet ook het dak geïsoleerd worden of er moet een opslagsysteem geplaatst worden.

Regeling

25. De regeling is alleen voor bestaande gebouwen en niet voor nieuwbouw, toch?
Ja, dat klopt. Nieuwbouw komt niet in aanmerking voor DUMAVA. Alleen bestaand maatschappelijk vastgoed komt in aanmerking.
26. Klopt het dat ik niet in aanmerking kom voor DUMAVA als ik vennootschapsbelasting betaal? Is dit een harde lijn?
Ja, dat klopt en is een harde lijn. Als u als onderneming vennootschapsbelasting betaalt, dan komt u niet in aanmerking voor DUMAVA. U komt mogelijk wel in aanmerking voor de [Energie-investeringsaftrek \(EIA\)](#) of de [Milieu-investeringsaftrek \(MIA\)](#).
27. Je mag voor drie zaken subsidie aanvragen. Geldt dit per gebouw of voor de hele stichting met meerdere gebouwen?
Dit geldt per gebouw. Per gebouw kunt u subsidie aanvragen voor 1, 2 of 3 maatregelen, of voor een integraal verduurzamingsproject.
28. Ik wil mijn gebouw met energielabel A gasloos maken, dit kost erg veel geld wat vaak niet beschikbaar is binnen een kleinere overheid. Zijn hiervoor subsidie mogelijkheden met DUMAVA?
Ja, u kunt subsidie aanvragen voor 1,2 of 3 maatregelen waardoor het gebouw gasloos kan worden. Over wat er precies aan het gebouw moet gebeuren kan een energieadviseur u adviseren.
29. Als het subsidieplafond van de 1^e DUMAVA tranche is bereikt en er dus geen subsidiegeld meer beschikbaar is, wordt mijn aanvraag dan op de wachtlijst gezet voor de 2^e tranche?
Nee, aanvragen worden niet meegenomen naar de 2e tranche (of op een wachtlijst gezet). De regeling wordt na de 1e tranche geëvalueerd en waar nodig aangepast. Er kunnen daardoor andere voorwaarden gelden voor de 2e tranche. Wilt u DUMAVA aanvragen in de 2e tranche? Dan moet u na openstelling een nieuwe aanvraag indienen. Deze moet voldoen aan de voorwaarden die dan gelden.

Cumulatie

30. Mag de subsidie uit deze regeling aangevuld worden met andere subsidies? Culturele instellingen als musea hebben zelf weinig vermogen.
Nee, u kunt voor een maatregel één keer subsidie krijgen. U kunt dus alleen DUMAVA aanvragen voor maatregelen waar u niet eerder subsidie voor heeft ontvangen.

Voor maatschappelijk vastgoed wordt op dit moment onderzocht of er een revolverend fonds opgericht kan worden met een lage rente lening. Informatie hierover staat in het [Beleidsprogramma versnelling verduurzaming gebouwde omgeving \(overheid.nl\)](#) onder programmalijn 4.

31. Als een gemeente ook een bijdrage verstrekt aan bijvoorbeeld verduurzaming van een school of dorps huis, kan dan alsnog DUMAVA worden aangevraagd?
Nee, u kunt voor een maatregel éénmaal subsidie krijgen. Dit heeft te maken met de staatssteunregels. Heeft u al subsidie ontvangen, van bijvoorbeeld de gemeente? Dan komt u niet in aanmerking voor DUMAVA.

Projectkosten

32. Is het bijvoegen van een offerte verplicht bij de subsidieaanvraag? Of is alleen de begroting voldoende?
U hoeft geen offerte toe te voegen bij uw subsidieaanvraag. Wij vragen wel om een gespecificeerde begroting.
33. Is het akkoord als de begroting is opgesteld door een bouwadviesbureau en niet door de uiteindelijke aannemer/installateur?
Ja, dat mag. Bij de subsidieaanvraag vragen wij om een gespecificeerde begroting. Deze mag opgesteld zijn door het bouwadviesbureau. Gezien de huidige prijsstijgingen is het belangrijk dat uw begroting klopt. We gaan ervan uit u aan de hand van het energieadvies besluit hoe u uw vastgoed gaat verduurzamen.
34. Kan ik subsidie krijgen voor de proceskosten? Dus de kosten die gemaakt worden voor het indienen van de subsidieaanvraag.
Nee, u kunt geen subsidie krijgen voor de proceskosten. Met DUMAVA kunt u subsidie krijgen voor energieadvies, een energielabel en verduurzamingsmaatregelen. Bij verduurzamingsmaatregelen krijgt u 30% subsidie voor de projectkosten.

Onder projectkosten vallen:

- kosten van ontwerp;
- bouw materiaal;
- bouw materieel;
- gebouw gebonden installaties;
- projectmanagement en arbeidskosten (marktconforme tarieven);
- kosten voor indexering;
- kosten voor slopen;
- loodverwijdering;
- asbestverwijdering.

Overig

35. Het DUMAVA aanvraagformulier wordt niet eerder beschikbaar gesteld. Bij de SDE++ was dit wel het geval. Vooraf invullen lijkt daarom niet mogelijk. Zou het formulier toch eerder ter beschikking gesteld kunnen worden?

Op de [subsidiepagina](#) onder 'Aanvragen' vindt u een concept aanvraagformulier. Het definitieve aanvraagformulier is bij opstelling van de regeling beschikbaar, op 3 oktober 2022 om 9:00 uur. Als het subsidieplafond meteen op 3 oktober bereikt wordt, dan wordt er geloot onder de aanvragen die volledig en juist binnen zijn gekomen op deze dag. Het maakt dus niet uit of u uw aanvraag om 9:01 uur indient, of diezelfde dag om 23:59 uur.

36. Hoe werkt het als ik iemand wil machtigen om de subsidieaanvraag voor mij te doen? U mag een partij machtigen om een subsidieaanvraag voor u te doen. Deze intermediair moet geregistreerd zijn bij de KVK en eHerkenning niveau 2+, of hoger, hebben. Om iemand te machtigen gebruikt u het formulier 'Machtiging subsidies' [Machtiging intermediair subsidies \(rvo.nl\)](#). U vult dit samen in met degene die u wilt machtigen. De gemachtigde kan daarna met zijn/haar eigen eHerkenning inloggen en de aanvraag voor u doen. U hoeft het machtigingsformulier niet mee te sturen bij uw aanvraag. Bewaar het wel goed.

Dit is een publicatie van:

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Croeselaan 15 | 3521 BJ Utrecht
Postbus 8242 | 3503 RE Utrecht
T +31 (0) 88 042 42 42
[Contact](#)